

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Снежана Атанасова Попова

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.2. Педагогика

Научна специалност: Теория на възпитанието и дидактика (Андрагогия и методика на възпитателната работа)

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас

Обявен в: Държавен вестник, бр. 47 от 06.06.2014 г.

Данни за конкурса

Д-р Елена Петкова Петкова и д-р Радка Мирчева Стаматова са кандидати в обявения от Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност **Теория на възпитанието и дидактика (Андрагогия и Методика на възпитателната работа)**. Конкурсът е обявен в ДВ бр. 47 от 06.06.2014 г. Представеният комплект (от двамата кандидати) от документи е съобразен с всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в РБългария и на Правилника на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас относно придобиването на научни степени и заемане на академични длъжности.

Данни за участващите в конкурса кандидати (*представянето на кандидатите в конкурса е по азбучен ред*)

1. Кандидат в конкурса: д-р Елена Петкова Петкова

Автобиографичните данни на д-р Елена Петкова не са представени съобразно стандартите на европейския формат на автобиография (CV). Елена Петкова е родена в гр. Бургас през 1960 година. През 1982 г. завършва висшето си образование в СУ „Кл. Охридски“ – филиал

Благоевград (липсват данни за това каква е специалността, която е завършена). От 1982 г. до 1985 г. работи последователно като методист и детски учител в ОДЗ „Ран Босилек“ и ОДЗ „Вл. Павлов“. В периода от 1985 г. до 1988 г. е учител в УПК за помощник-възпитатели в детска градина в НЕГ „В. Пик“. Десет години е преподавател в Учителски институт „Хр. Ботев“ – гр. Бургас. От 1998 година до 2013 година е асистент, гл. асистент в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“- Бургас. От така представените автобиографични данни не става ясно дали в настоящия момент на конкурса кандидатката е щатен преподавател в университета, както и не е коректно представено точно кога е защитил докторската си дисертация.

От прегледа на останалата част от документацията се вижда, че кандидатът за академичната длъжност „доцент“ придобива образователната и научна степен „ДОКТОР“ по педагогика през 2009 година. Докторската дисертация е на тема: *„Правото на детето да изразява мнение като ценност за учителите и родителите“*.

Д-р Елена Петкова непрекъснато повишава и обогатява своята квалификация като преподавател, експерт и учен. Участва в множество международни и национални обучителни курсове, специализации и програми от 1998 г. до 2010 година, което затвърждава увереността ми за кандидат с професионално-личностна адаптивност и мобилност.

През 1998 г. участва в семинар за обучение по Конвенцията на ООН за правата на детето (обучаваща организация: Save of Children). В периода между 1996 и 1999 година посещава курс по теория и практика на индивидуалната психология в образованието в ICASSI Адлеров институт по образование, Германия. В семинар по проект „Училища без дискриминация“ се включва през 2010 г. – The Danish Institute for Human Rights.

Описание на научните трудове и публикации

Кандидатката за академичната длъжност „доцент“ има необходимата публикационна активност. Д-р Петкова участва в конкурса с една монография: *„Справедливо отношение към правата на детето в образованието“* (2013 г.); 3 учебни помагала в съавторство; 1 научна студия в съавторство; 25 научни статии; 5 доклади на конференции; 8 научни статии и 2 доклада в съавторство.

В монографията се анализират и обсъждат *актуални проблеми свързани с теоретичните основания на справедливостта в образователната практика; социалната значимост на справедливото отношение към правата на детето в образованието; обучението на педагозите за справедливо отношение към правата в образованието като процес на промяна и пр.*

Представената научна продукция **съответства на профила на обявения конкурс** и отразява изследователските интереси и приноси на кандидата.

Научни приноси:

Научните приноси на д-р Елена Петкова се организират в следните насоки:

- *Анализира се съдържателната насоченост на феномена „справедливо отношение към правата на детето в образованието“;*
- *Апробирана е авторска методика за оценка на отношението към правата на детето в образователен контекст;*
- *Предлагат се авторски методики за възпитателни взаимодействия, насочени към развитие на справедливостта като нравствено-етично качество;*

- *Обосновава се необходимостта от наставничество на млади учители от университетски преподаватели; разработва се методология за личностна промяна на студенти и учители чрез саморазвитие;*
- *Създадена и апробирана е методика за педагогическо взаимодействие при обучение на деца от предучилищна възраст чрез системата на групово-състезателна организация.*

Като цяло бих искала да подчертая, че трудовете на д-р Елена Петкова я очертават като един активен изследовател с изразена авторова позиция в контекста на проблематиката на следните тематични области: *правата на децата в образованието, груповата организация на обучението, професионална подготовка на педагогически кадри и т.н.*

Притеснително звучат носталгичните аспекти в разсъжденията на д-р Петкова относно спецификата на начина на живот по времето на тоталитарния режим от 1944 до 1989 година и консуматорската екзистенция в наши дни. Антихуманният комунистически режим се обявява от авторката за прогресивен: „Формирането на няколко поколения българи като личности е повлияно дълбоко от тогавашния прогресивен строй на равенство, братство и благоденствие по равно за всички“ (Петкова и др., 2013:7).

За сведение на авторката ще уточня, че комунизмът и нацизмът са обявени за антихуманни политически режими и са отхвърлени от всички конвенции на международни и регионални организации след Втората световна война.

Разбира се, всеки автор има правото на собствено мнение и се надявам д-р Петкова да защити тезата си, въпреки че съществуват достатъчно силни доказателства в подкрепа на противоположното.

Относно твърдението на кандидатката, че превантивната възпитателна дейност е неразработена тематична област в българската педагогическа наука бих помолила д-р Петкова да проучи коректно доколко този въпрос е разработен у нас и да се информира поне за издадените монографии в тази област, и по-конкретно с онази от тях, която основно се фокусира върху взаимодействието между възпитанието и превенцията.

Всичко това ми дава основание да приема за недостатъчна информираността на кандидата за съществуващата научна литература по обсъжданата тематика преди написването на студията в съавторство през 2013 година. Още повече, че в някои от тях вниманието се фокусира и върху консуматорските нагласи на подрастващите и ролята на възпитанието за тяхното преодоляване.

Преподавателска дейност

Кандидатката за академичната длъжност „доцент“ д-р Елена Петкова има богат педагогически опит и **цялостната ѝ преподавателска дейност е свързана с профила на конкурса.**

Обемът и съдържанието на представената от кандидатката научно-изследователска продукция я определят като отговаряща на изискванията и критериите за придобиване на академичната длъжност „**ДОЦЕНТ**“.

2. Кандидат в конкурса: д-р Радка Мирчева Стаматова

Д-р Радка Мирчева Стаматова е родена на 23.09.1953 г. Средното си образование завършва в Техникум по икономика „Начо Иванов“, гр. Бургас през 1972 г. Полувисшето си образование завършва в Институт за детски и начални учители „Хр. Ботев“ – гр. Бургас през 1977 г. През 1984 г. завършва висшето си образование в СУ „Св. Климент Охридски“, с

квалификация *педагог и редовен преподавател с допълнителна специалност български език.*

През 2006 година придобива образователната и научна степен „ДОКТОР“ по научната специалност 05.07.03 - *Методика на обучението по природознание.* Докторската дисертация е на тема: *„Формиране на система за екологично образование с учениците от I - IV клас“.*

В периода от 1979 до 1981 г. е директор на ЦДГ – кв. Горно Езерово, ЦДГ № 24 и ЦДГ № 11, гр. Бургас. От 2008 г. и понастоящем е хоноруван преподавател в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“- Бургас.

За два месеца - от 1.03.2010 до 30.05 2010 г., по граждански договор е консултант по екологични клубове. Осъществява консултантска и методическа подкрепа на ръководителите на екологичните клубове ОУ „В. Априлов“, Природоматематическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“ и СОУ „Константин Преславски“ гр. Бургас.

От 1991 година и към настоящ момент е старши учител I – IV клас в Основно училище „Васил Априлов“, гр. Бургас.

През 1999 г. придобива първа професионално-квалификационна степен в Тракийски университет, Институт за повишаване квалификацията на учителите.

Завършва курс на обучение по здравно образование – СУ „Св. Кл. Охридски и ЦИИУ (1993 г.); курс по „Базови и специални компютърни умения на учители“ (2006 г.); курс на обучение по проект на МОН за работа с деца със специални образователни потребности (2007 г.); курс по Методика на обучението по БДП (I - IV кл.) – ТУ, София и пр.

Кандидатката за академичната длъжност „доцент“ има богат педагогически опит като учител, директор на детска градина, начален и базов учител, който съчетава с активната си научно-изследователска и обществена дейност.

Д-р Радка Стаматова е наградена с грамота от СБУ за „Учител на годината – 2010 и 2011г.“; почетно отличие на МОН „Свети Неофит Рилски“; грамоти от община Бургас за постигнати високи резултати и приноси в образователната дейност; значка и грамота „Отличник на БЧК“; грамота на МОМН по проект „Ученик, учители, родители - ЗАЕДНО“; Human resources course – certificate.

Описание на научните трудове и публикации

Кандидатката за академичната длъжност „доцент“ има необходимата публикационна активност. Д-р Радка Стаматова участва в конкурса с три монографии: *„Екологичното образование на учениците от първи до четвърти клас (от теория към практика)“* (2007); *„Методика за обучението на деца със специални образователни потребности (СОП) – Прогресивна мускулна дистрофия – тип „Дюшен“* (2009); *„Наркоманията – бич върху нашите чада“* (2011); 20 студии; 19 статии в годишници и списания; 28 доклади; 4 учебни помагала и 3 статии в национален вестник. Общият брой на публикациите е 79, като 5 от тях са в съавторство.

Научните трудове на кандидатката, които са под 50 страници е твърде несериозно да се приемат за монографични (*„Защо лекувани наркомани не се лекуват в обществото“* (2012) - 44 страници и *„Основи на екологичното образование от V до VII клас (структурно-съдържателен модел)* (2007) – 38 страници . Въпреки това тези научни разработки имат своето научно-практическо значение и отразяват изследователските търсения на авторката.

В монографиите се анализират и обсъждат актуални проблеми свързани с *разработването на конкретна дидактическа технология за обучение по учебната дисциплина „Природознание“* – *„Роден край“*, *„Околен свят“*, *„Човекът и природата“*; разработване на дидактически технологичен модул за трансфер на традиционни уроци във видеолузирани

учебни занимания за екологично образование; апробиране на методика за индивидуална форма на работа с деца с прогресивна мускулна дистрофия – тип Дюшен; обективизиране на причините, поради които младите хора посягат към дрогат и пр.

Основните научно-изследователски акценти в другите научни публикации на д-р Радка Стаматова са: *предлагане на алтернативни техники и технологии, внедряването на които осигурява висока реална успеваемост в урочната, извънкласната и извънучилищната дейност; изясняване на основни компоненти в консултативната дейност с родители на деца-билингви; интерпретиране на взаимодействието между андрагогиката и дистанционното обучение и пр.*

Представената научна продукция **не съответства в необходимата степен на профила на обявения конкурс** и отразява изследователските интереси и приноси на кандидата. Основно фокусът на научно-изследователските търсения на авторката е насочен към методиката на обучението по природознание и родинознание и специалната педагогика.

Научни приноси:

Научните приноси на д-р Радка Стаматова се организират в следните насоки:

- Усъвършенстване на системата за екологично образование в начален етап на основната образователна степен чрез разработване и експериментирание в педагогическата практика на дидактически технологичен модул за трансфер на традиционни уроци във видеолизиращи учебни занимания за екологично образование;
- Апробиране на методика за индивидуална форма на работа с деца с прогресивна мускулна дистрофия – тип Дюшен;

- Анализирани на причините, които подтикват юношите да употребяват наркотични и други упойващи вещества, както и изясняване на отделни насоки за предотвратяване на наркоманията сред младите хора у нас.

Преподавателска дейност

Кандидатката за академичната длъжност „доцент“ е била хонорувана преподавател в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“- Бургас, ФОН, катедра „История и философия“ и катедра „Педагогика и психология“ в периода от 2008 до 2012 година. Възлагани ѝ са часове по следните учебни дисциплини: Природознание, Методика на обучението по природознание и родинознание, Технология на природознанието и екологията, Хигиена и здравно възпитание, Основи на природознанието и родинознанието.

Заключение:

Анализът на научната продукция на двамата кандидати показва, че те отговарят на изискванията за присъждане на научното звание “доцент”.

При съпоставка на двамата кандидати, по мое мнение, **предимство има д-р Елена Петкова.**

Двата основни мотива, от които се ръководих за нейното предложение са следните:

1. Научната продукция на д-р Елена Петкова *отговаря на профила на обявения конкурс*. Нейните трудове и публикации са в сферата на андрагогиката, методиката на възпитателната работа и пр., докато превес в научната продукция на д-р Радка Стаматова имат проблемите на методиката на обучението по природознание и родинознание, които нямат пряко отношение към профила на обявения конкурс.

2. В продължение на 26 години д-р Елена Петкова работи като преподавател, ст. асистент и главен асистент във Факултета по обществени науки, катедра „Педагогика и психология“. Това обстоятелство гарантира по-голяма професионална насоченост на нейната преподавателска дейност.

Поради тези две безспорни предимства на кандидатката и въз основа на осъществените научно-изследователски постижения и на цялостната преподавателска, и експертна дейност, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват *за присъждането на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“* на **д-р Елена Петкова Петкова** в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност **Теория на възпитанието и дидактика (Андрагогия и методика на възпитателната работа).**

24.01.2018 г.
Благоевград

Подпис:
/доц. д-р Снежана Ат. Попова/